

ТОФИГ МАҢМУД

Кечең ай Зәңгиланды
алмушам, ону Чавар.
Лешкәр мешәләркин,
кәндлөрниң кәзмишам.
Сөйрә Мирбашыра кет-
мишам. Иди исә Ла-
чына кетмаја базымла-
шырах. Догма торваг.

табиэт. үйсандашар, ко-
зеллекләр жәни изәнен
зәңгиләшдикри. Ил-
сан хөжирхәв дүйгүла-
рын ишығы изә јаша-
ланда езү да табиэтин
бир парчасына чөври-
лар.

Ишыгл...

Ушаглыгым нурлу-нурлу
Нарылларла кечиб
кетмиш;
Шәфәг долу, ишыг долу
Бу ѡоллары сечиб кетмиш.
Вахт олуб ки, дүңя бојда
Зұлмат чекүб үрәимә.
Бирча зәрә ишыг онда
Чатыб маним көмәимә.
Дүшсәм белә дәрд-
серә,
һәр әзаба таблашмышам.

Өмрүм боју зәрә-зарра
Анчаг ишыг топламышам.
Үрәимин лә-ли-зәри,
Үрәимин дәвләт-вары,—
Көндүзләрин шағаллары!..
О, өмрүм јараши,
Оңсуз өмрү сајмамышам.
Бирча кила о ишығы
Азламаға гојмамышам.
Итиришам шәһретими,
Будаг кими гурумушам.

Өн мүгәддәс дүйгү кими
Такча ону горумушам.
Нә гәзәби јашатмышам,
Нә нифрати, нә дә кини.
Үрәимдә јаратмышам
Бејүк ишыг дәнизи.
Ашыб-дашыр бу ишыгл
Мәним дүйгү далгаларым,
Начибликлә, јаҳшылыгla
Ахыр азру далгаларым,
Буна садиг олачагам,
Буна мајақ биләчәјем,
Бу ишыгл галачагам,
Бу ишыгл алачәјем.

ӘҢМӘД ЧӘМИЛИН ХАТИРӘСИНӘ

Һамыја меңрибанды, өзиңди Әңмәд Чәмил,
Јашадығы бир өмүр
ади бир өмүр дејил.
Ишыг ахыб кечирди үрәйндин, ганындан,
Чүнки көлмишди езү улдузларын жаңындан.
Көлмишди чыхын деје бу дүңянан сеирине,
Валең олсун һәјәтын, инсанларын сеирине,
Көлмишди ки, ахытсын
Улдузларын нурун неғмәсине, шे'рина.
Үзү аја, күнеше
Әдалет чархы үстә фырланан бир гатарда
Јол кедәрди һәмишә!
Вургуңујду шәфәгли,

сакит, мұлајим, һәзін,
Туфаны дәринглиқде
кизләнән бир дәнисин!
Булаг кими сакитчә
ахыб кечди бир өмүр,
Еле сағ ки,
сағлығы
бу күн јена көрүнүр.
Намы ону хатырлар
кәдерле,
јана-јана,
Улдузларын жаңындан
Көлмишди,
кетди јена
улдузларын жаңына!

ДӘРД ДЕЈИЛ МӘНӘ...

Пулуйла өјүнән надан жаңында
Гәлбим дарапмамыш, пәрт олмамышдыр.
Инсаны анылајан инсан жаңында
Мәнә пул јохлуғу дәрд олмамышдыр.
Дәвләтдә зәңкендир торпағым-елим,
Онун бүтүн вары мәним варымдыр,

Узаг улдузлара чатмајыр әлим,
Фәгәт онлар мәним улдузларымдыр.
Зәриф дүйгүлардыр голум-ғанадым,
Еїби нә, јохса да зәрим, даш-гашибы,
Лакин күнәш кими тәмиздир адым,
Бир да Кәпәз кими үшадыр башым!

ЧОХДАН КӨРМӘСӘМ ДӘ МӘН...

Сәни чохдан көрмүрәм, еї Илису, көзәл
кәнд, Илк кәңчлик ҹәғларындан бәнд олмушам,
сәнә бәнд,
О жаңында дөгүр
Ачылыб үрәймән абеди бир ајнабанд.
һәр вахт үстүмдә олуб
шүа кими голларын,
Кечиб о ајнабендән чығырларын, ѡолларын.
Ездән голарыбы мәни,
Алыб апарыбы мәни.
Гүјү кими дәпдәрин дерәләре салдырыб,
Күнәшә, аја јаҳын
бир зирваја ғалдырыб,
Бу зирвәдән дә һүндүр бир зирваја
галхышам.
Бурдан бүтүн дүңяја,
канната баҳышам.
Бу јер галыр,
јашејир
хатыримдә һәмиша,
Бир әлим аја дејиб,
бир әлим да күнәшә.
Гәјалар көрмүшәм ки, зирвәде отағ кими.
Хортумуну үзәдый
дәғә сары тағ кими.
Даш көрпү јарадыбыр көјүн једди
гатында,
Бурдан кечә биларсан
Ja илдүрим атында, ja бу буд ганадында.
Гәјалар көрмүшәм ки, гаралыр ахшам кими,
Учалыр дивар кими,

абидә, еһрам кими!
Бурда дәринги учурум, горхулу ениш-жохуш,
Зарафатла дејирләр: «Кече билмәз
нетта гүш...».
Беле јерә чатанды атлы дүшүр атындан,
Даш-гаја голуп гачыр аяғынын алтындан.
Бу јерләрдән кечмишам туутуб ат
гүрүғундан,
Кечмишам табиэтин
неч заман кечилмәјән сеирли горуғундан,
Зәңбил-зәңбил дәрмишам
дағларын моруғундан.
Буз кими су ичмишам
даш-гајаңын чамында!
Чиммишам тәбнатин табиин һамамында!
Гөрөштүт шалалаләр
Текүлуб башым үстән бир гыз телләри
кими,
Зу јермин, бу торпағын ағ-ағ қүлләри кими.
Гәјым чырначырында бурда гыров
көрмүшам,
Лаләни күл кими јох,
јанаң алов көрмүшам.
Гәјалар донуб галыб,
Гүшлар да гонуб галыб
Сәни күл-чичејинин көзөл
јарашығындан,
Жаратмышдыр онлары күнәш ез ишығындан.
Чохдан көрмәсәм дә-мән, сәни еї меңрибан
кәнд.
Бахыр сәна һәмиша
Үрәймән ачылан абеди бир ајнабенд!